

En ny skapelse och Löftet : Berättelser

Friman, Maria,

73 R a Br.

A

*Teal
Andl. h
Gy*

EN NY SKAPELSE

OCH

LÖFTET

BERÄTTELSE

AV

MARIA FRIMAN

KÖPING

J. A. LINDBLADS FÖRLAG

Pris 20 öre

1907.

ORIEL BLOMBERGS BOKTR. A.-B., LINDESBERG 1907

Den ganska hårda vintern 1886 var förgången, och det tjocka snötäcket var i det närmaste borta, — endast här och där syntes en liten snöfläck skymta fram från någon för solens strålar mera undanskymd plats.

Upe vid ett fönster i öfre våningen af B—gs välbyggda prästgård sulto tvenne unga flickor under förtroligt samtal och sågo ut över den stora trädgården, som sträckte sig ända ned mot sjön.

Den ena av dessa flickor var högväxt och kraftfullt byggd, och hennes friska, behagliga ansikte talade om en kraftfull och stark själ. Den andra flickan däremot med den rankiga gestalten, de veka, bleka och barnsliga dragen syntes vara en motsats till vännen.

»Du kan inte tro, Cornelia», sade den sistnämnda, »hur skönt det nu är i skogen. Jag var där på förmiddagen, då solen sken; och det doftade så härligt från barrträden, som om det varit mitt i sommaren, och fåglarne sjöngo och riktigt jublade, och jag kände mig så glad, att jag måste sjunga med. Ack vad våren ändå är härlig, men ingen vår har jag dock glatt mig åt så mycket som denna.»

»Då känner du alldeles motsatsen till vad jag känner», sade Cornelia och såg tankfullt framför sig.

»Huru är det möjligt? Gläder icke du dig åt våren?»

»Jo, förr har jag gjort det, men inte i år.»

»Så besynnerligt! Denna vår måste väl mer än någon annan ha betydelse för oss, som skola konfirmeras under densamma.»

»Ja, Hanna, betydelse har den visst för mig, men ingen glädje; ju närmare jag kommer den dag, då vi skola läsa i kyrkan, ju oroligare blir jag.»

»Men, kära Cornelia, inte behöver du, som läser så utmärkt och kan svara på alla frågor, din pappa gör, vara orolig för den dagen. Det hörs sannerligen, att du är prästdotter och riktigt grundligt fått lära dig din kristendom.»

Cornelia log ett sorgset leende.

»Det är icke heller häröver jag är orolig», sade hon, »utan det är — ja, vi ha ju förr talat härom och —».

»Ack, det var sannt», avbröt Hanna ivrigt, »jag har ju glömt tala om för dig, att nästan alla de bättre flickorna nu äntligen bestämt sig för att vara vitklädda den dagen, då vi läsa i kyrkan, och bära svarta dräkter, när vi gå till skrift. Var det inte förtjusande roligt?»

Cornelia sade intet, hon rynkade endast helt lätt sina mörka, jämna ögonbryn.

»Mamma tycker, att vi borde vara klädda alldeles efter det sista numret af Iduns modejournal», fortfor Hanna. »Har du sett dräkterna för konfirmander?»

»Nej.»

»De äro förtjusande söta, och de långa slöjorna kläda ju ofantligt, men jag hörde just i går din mamma säga till min mamma, att vi icke så här på landet böra kläda oss med slöjor, emedan bondfolket

inte äro vanda därvid och möjligen taga anstöt och tycka, att vi äro för mycket utstyrda gent emot de fattigare flickorna, som inte ha råd.

»Jag tycker, att vi borde alla vara lika klädda den dagen», sade Cornelia, »och att därför våra dräkter borde vara så enkla och billiga som möjligt.»

»Men, kära du, det vore en allt för stor uppoffring å vår sida», svarade Hanna. »Skulle vi icke den dagen, som inte kommer mer än en gång, få vara riktigt fina!»

»Den dagen kommer nog igen för oss, menar jag.» Cornelia såg dystert framför sig.

»Kommer igen — hur menar du med det?» Hanna såg förvånad på vännen. »När skulle väl den komma igen?»

»På evighetens stora dag, tänker jag», svarade Cornelia och sänkte för en sekund sina mörka ögon in i Hannas.

Denna ryste lätt till. »Jag förstår dig inte», sade hon.

»Nej, jag vet det — och ingen annan vill heller förstå mig härutinnan.»

Cornelia reste sig upp och började sköta om några blommande växter, som stodo i hennes fönster, och Hanna, som i dag fann vännen åter så där »konstig», som hon ofta varit på senare tiden, avlägsnade sig snart.

Då Cornelia blev ensam, satte hon sig åter vid fönstret och såg med dyster tankfullhet ut genom det samma.

»Nej, det *är* så och *blir* så», sade hon sakta för sig själv, »ingen av mina läskamrater förstår mig. De hava icke andra tankar för dessa betydelsefulla dagar

än, huru de skola vara klädda, huru de skola skicka sig m. m. Men ändamålet, betydelsen rör dem icke. Ack, jag skulle önska, att jag vore lika sorgslös som de, men nej — jag bävar för den store, allsmåktige Guden, detta hemlighetsfulla väsen, som jag icke känner, icke förstår — bävar för att liknöjt och utan mening giva honom stora heliga löften och detta även inför flere hundra människor, som en dag kanske skola vittna därom.»

Hon steg upp och började oroligt vandra fram och åter i sitt rum. Slutligen stannade hon framför en liten bokställning, där även en bibel stod, hon tog ned och öppnade den. Joh. 3 kap. föll upp. Hon satte sig och läste noga och uppmärksamt igenom den delen af kapitlet, som handlar om Nikodemus och hans besök hos Jesus om natten. Hon läste och läste, och oron i hennes ansikte förbyttes till ångest, som ökades allt mer och mer.

»Jag måste tala med pappa härom», sade hon slutligen, »han tycker visserligen icke om dessa enskilda samtal och de frågor, som jag ofta gör honom nu i religiösa ämnen; men han måste likväl svara mig, det är ju hans skyldighet som präst och lärare.»

Cornelia sprang ned för trappan och stod snart i sin faders arbetsrum. Prosten F—g, som var en man omkring sextio år med ett frodigt och godmodigt utseende, satt i sin bekväma länstol med den stora sjöskumpipan i ena handen och dagens tidning den andra.

Han nickade kärleksfullt åt Cornelia, som var hans yngsta dotter och enda hemmavarande barn; men då han såg den oro, som förmärktes i hennes ansikte, lade han ifrån sig tidningen, drog ett djupt tag ur

pipan och frågade undrande: »Vad står på? Du ser ledsen ut.»

Hon satte sig mitt emot fadern och sökte le.

»Åh, det är ingenting, jag ville bara göra pappa en fråga angående Joh. 3 kap., som jag nyss läst.»

»Såå», prosten rynkade lätt ögonbrynen, »och vad vill du fråga om det?»

»Jo, om den nya födelsen, som där står omtalad — hur — — försiggår den?»

Prosten drog åter ett djupt tag ur pipan och skruvade sig ett slag i stolen, innan han svarade.

»Vi ha ju, min flicka lilla, under denna konfirmationstid gått igenom fjärde huvudstycket ganska grundligt och då talat om nya födelsen. Har du nu glömt det — du som annars har så gott minne?»

»Nej, jag minns det mycket väl» — svarade Cornelia — »men den förklaring, pappa givit över nya födelsen, kan jag ej fatta. Äro alla, som bära det kristna namnet och döpta, födda på nytt?»

Prosten strök ett tag över sitt frodiga ansikte och en liten skymt af ovisshet syntes i hans ögon.

»I vår katekes står en mycket fullständig och god förklaring över nya födelsen, som försiggår i döpelsen, ty det heter ju: utan en varder född af vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike — och vidare läsa vi, att vattnet är ett bad till ny födelse. Förstår du?»

»Nej.» Cornelia skakade missnöjt på huvudet: »Är meningen den, att jag i dopet blev född på nytt?»

»Men jag har aldrig haft någon känsla inom mig, som antytt denna nya födelse.»

Jojo men har du så, min flicka lilla, och mera kommer du att få erfara dopets välsignelse, då du nu snart får förnya ditt döpelseförbund genom att

avgiva de dyra löftena, som vid konfirmationen äro föreskrivna.»

Cornelia syntes icke nu heller tillfredsställd av denna sin fars förklaring utan stod just färdig att göra honom en ny fråga, då dörren till nästgränsande rum öppnades och prostinnan, ett högväxt och kraftfullt byggt fruntimmer, vars bestämda och om energi vittnande anletsdrag hade mycken likhet med dotterns, inträdde.

»Jag har sökt dig på ditt rum», sade hon, vänd till Cornelia, »och då du icke var där, hörde jag av Fina, att du gått till pappa. Nu ha klädningsprover, både svarta och vita, anlant från min syster i Köpenhamn — se här.»

Hon framtog och utbredde på prostens skrivbord en hel mängd små tyglappar.

Prosten blev nu ock intresserad och började liksom hans fru vända och granska varje lapp med några bedömande ord för var och en. Endast Cornelia satt tyst och liknöjd.

»Min syster skriver, att *de* tagit av det här vita tyget till konfirmationsdagen och detta svarta för den dag de gå till nattvarden för deras dotter, som ju ock går och läser i vinter, och så sänder hon en modeplansch, som visar, huru vi böra sy dessa dräkter till Cornelia.»

»Men», sade prosten nästan förläget, »det är ju riktiga bruddräkter, och jag tror ändå inte, att det i en lantförsamling — —.»

»Nej kära du», avbröt prostinnan, »det har jag sagt, att några slöjor skola inte flickorna ha, det skulle blott väcka avund hos de ringare, som inte ha råd att skaffa sig dylika, men förtjusande söt är den där kostymen i sin helhet — en riktig bruddräkt,

som du säger — och jag tycker, den passar konfirmander, de äro ju Kristi brudar.»

»Inte jag», utbrast Cornelia häftigt, och en hög rodnad sprang upp på hennes kinder.

Prosten och hans fru släppte vad de hade i händerna och nästan stirrade på sin dotter.

»Inte du», upprepade prostinnan, »vad menar du med ett sådant gudlöst tal?»

Cornelia drog tungt efter andan. »Jag menar», sade hon och hennes läppar darrade lätt, »att jag icke är sådan jag borde vara för att kallas Kristi brud.»

»Intet annat», sade prosten med ett godmodigt leende. »Vad den saken angår, så finns det väl ingen kristen, som i det fallet har det så, som han ville och borde ha det, utan får jämt erkänna, att vi äro arma fattiga syndare, som hava mycket att ångra och bättra.»

»Men jag känner icke och har aldrig känt någon syndanöd», sade Cornelia, »och det står ju, och det har även pappa lärt oss under denna vår beredelse-tid, att utan ånger finnes icke någon förlåtelse.»

»Ja, ser du, min kära flicka», sade prosten och tände sin pipa, som slocknat, »så säger ju Guds ord oss, men någon djup och stor syndanöd kan icke gärna en ung oskyldig varelse som du komma uti, ty ehuru vi alla äro syndare inför en rättfärdig Gud, så ha dock icke alla ett skuldbelostat samvete, som förorsakar syndanöd, det måste vara olika härutinnan också.»

Ej heller med denna sin fars förklaring syntes den unga flickan till freds; efter några ögonblick reste hon sig upp för att lämna rummet.

»Nej vänta», sade prostinnan, »nu skola vi till-

sammans med pappa avgöra, vilka tyger vi skola taga, ty jag vill redan i dag skriva till min syster och bedja henne sända dem.»

Med samma liknöjdhet som förut hörde Cornelia på föräldrarnes rådslag, och när det kom till ett avgörande om vilket tyg, som skulle tagas, svarade hon på deras fråga, att hon föga brydde sig om, vilket hon valde, och skyndade ut.

»Jag förstår inte, vad som fattas flickan», sade prostinnan litet oroligt. »Hon har på den senare tiden blivit så märkvärdig och riktigt grubblande, så ingenting intresserar henne. Hur annorlunda var det inte med våra älsta flickor under den tid, de nattvardsläste, de voro glada som lärkor, och när det led mot den dag, att de skulle »gå fram», som man säger, och vi började ordna och ställa med deras toaletter, så riktigt jublade de. Visst var det sannt, att Emelie då var mycket pretentiös af sig och fick det aldrig bra nog, men tusen gånger bättre det än den liknöjda vårdslöshet, som Cornelia visar.»

»Ja, det är besynnerligt,» sade prosten och rökte väldigt.

»För att liva upp henne, sade jag häromdagen» — återtog hon, »att du ämnade giva henne ett dyrbart guldur med kedja och att hon av mig hade att vänta ett mycket vackert smycke, men hon sade blott, och det utan en glad min: 'I ären alldeles för snälla emot mig', det var allt. Förstår du henne, Carl?»

»Nej, inte gör jag det, inte, men Cornelia har alltid, som man säger, varit mycket inåtvänd, och nu tror jag, hon grubblar öfver en del religionsfrågor, som förefalla henne svåra att förstå.»

»Ja, Cornelia har alltid varit märkvärdig och helt olika sina systrar. Inte gingo de den där tiden och

grubblade i religionen, utan voro, som barn skola vara, glada och sorglösa.»

»Nå ja, det är nog sant, min gumma lilla, men nog böra de väl tänka på vikten och betydelsen av denna tid», invände prosten.

»Vem har sagt annat, men grubbla — vad tjänar det till. Häromdagen satt hon till och med och grubblade över konfirmationslöftena och tyckte, att de i allmänhet tagas för lätt af nattvardsbarnen och även av deras lärare. Fortsätter hon på detta sätt allt framgent, skall du få se, att hon kommer att göra oss bekymmer.»

»Åh — nej, Carin lilla. Cornelia är en rar tös med både hjärta och samvete, men hon är, som sagt, mycket tänkande och reflekterande, och nu har hon blivit litet orolig av sig under denna viktiga tid, men jag hoppas förvisso, att det blir annorlunda när den är över.»

Våren kom med stora steg dag efter dag. De små vattenpussarne här och där torkade upp, solen, som steg allt högre på himlavalvet, framlockade sippor och grönt, och björkskogen började kläda sig i sin första hoppfulla brungröna vårdräkt.

»Se», sade prostinnan till sin man och pekade ut genom fönstret», där sitter nu Cornelia på en sten nere vid sjöstranden, och så har hon suttit väl en timme alldeles orörlig, som om hon vore död. Ja, det är säkert, hon blir värre och värre med var dag.»

Prosten såg ängslig ut. Cornelia hade alltid varit hans älsklingsbarn, som han mycket huldade sig om, kanske ock därför, att han visste, hur tillbakasatt hon alltid blivit af hans hustru gent emot de båda andra döttrarne, som tidigt visade sig vara riktiga världsdamer.

Han tog sin hatt och gick mot dörren.

»Vart går du?» frågade prostinnan.

»Jo, jag går ned åt sjön ett tag, så skall jag fråga Cornelia, om hon inte vill ro ut litet, det brukar roa henne.»

Men Cornelia ville icke »ro ut.» »Låt oss sitta här en stund, pappa lille», sade hon, då fadern kom och gjorde henne detta förslag.» »Här är så skönt och lugnt, och jag kan i all stillhet få fråga pappa om något.»

»Om — om vad, min flicka lilla?» prosten såg orolig ut — frågor, idel frågor, som hans i själ och hjärta ärliga sinne i tysthet medgav, att han icke alltid ägde förmåga att rätt besvara, eller så, att svaret ens tillfredsställde honom själv.

Han satte sig på stenen bredvid sin dotter.

»Här står», sade Cornelia och visade på sin medhavda bibel, »i 2 Kor. 5: 19, om en ny skapelse i Kristus. Jag förstår ej rätt vad som menas härmed, är det detsamma som omvändelse?»

»Ja, naturligtvis. Den gamla människan skall genom daglig ånger och bättring dö bort och en ny skapelse uppstå; därför heter det, att det gamla är förgånget.»

Cornelia borrhade sina blickar djupt ned i sanden vid sina fötter, månne hon var nöjd med faderns knapphändig förklaring i denna stora fråga? Efter en stund såg hon upp med ett underligt uttryck i sina ögon.

»Men jag är ingen ny skapelse», sade hon, »ty jag vet icke av varken ånger eller omvändelse.»

Prosten kastade en orolig blick på sin dotter, han såg, att hon på senare tiden blivit blek och mager och fått ett dystert ansiktsuttryck.

»Min kära flicka lilla», sade han nu kärleksfullt, »du grubblar på en hel del, som inte är för dig. Vi talade för lite sedan om ånger och syndanöd, och vad jag sade då, vill jag skall gälla nu. Du är uppfostrad i ett kristligt hem, har alltid varit ett snällt och gott barn, som vi med skäl kunna tro står kvar i ditt döpelseförbund, och då är det ju icke frågan varken om syndanöd eller omvändelse. »Se», sade han med ett försök till skämt, »denna rock fick jag i går ifrån skraddaren; icke behöver den förnyas genom att vändas om, nej, först när den blir fläckig och dålig, kan det komma i fråga.»

Prosten log så glatt och välment och, sannolikt för att ej göra sin far ledsen, visade sig Cornelia nöjd med hans förklaring och drog sin mun till ett leende vid denna egendomliga liknelse.

Men det lyckades prostens blott för stunden och för dagen att lugna sin dotter, snart låg samma oro och dysterhet utbredd över hela hennes väsen.

Pingstdagen, så hade det blivit bestämt, skulle barnen läsa i kyrkan, och nu var det blott en vecka dit. Cornelias förut oroliga ansikte hade fått något hårt och bestämt, det ängsliga hade flytt; men hon var alltjämt lika ointresserad både av de många gåvor hon fått av släkt och vänner som av tillrustningarna i hemmet för hennes toalett.

Hon hade dessa senare dagar även sökt bliva liknöjd för de livsfrågor, hon talat med sin far om, och liksom förr vara sorglös i dessa stycken —. Så voro ju alla hennes läskamrater — kunde icke hon vara så med.

Men trots dessa hennes bemödanden, trots den lugna, kalla minen, ville det icke lyckas att få det lugnt i djupet.

De där orden: »en ny skapelse i Kristus» hade ökat hennes oro och som eld brännt sig in i hennes själ, och när hon sammanställde dem med andra bibelställen, förstod hon granneligen, att allt vad fadern sagt härvidlag var blott för att lugna henne. Hon kände, att hon icke var en gren i det sanna vinträdet, visste, att om hon än icke hade begått stora brott, hade hon dock under hela sin barndom varit sorglös, likgiltig för allt, som hörde till kristendomen, fast hon i huvudet väl hade dess läror inplantade. Icke kunde hon vara en skapelse i Kristus, då hon icke hade livsgemenskap med honom. Nej. Och huru skulle hon få detta?

Tro — ja, hon ville tro, men hon tyckte sig icke heller tvivla på det stora hela, som bibeln förkunnade, men känna någon glädje och tröst i att Jesus kommit till världen kunde hon ej. Och huru — så var nu hennes fråga — skulle hon under sådana förhållanden kunna avgiva de löften, som konfirmationsakten krävde? Hennes för sanning och ärlighet alltid vakna sinne bävade tillbaka att inför den store, allseende Guden, »som rannsakar hjärtan och prövar njurar», skrymta och giva löften, som hennes hjärta ej kände behov att avgiva.

Hon hade ännu icke talat med fadern om sin ångest vid tanken på löftesbrottet — hon visste, att det skulle djupt bedröva honom, om hon sade sig icke vilja avlägga dem, därför sökte hon nu förhärda sig själv — bliva sorglös som sina kamrater.

»Det har kommit bud från Hanna», sade prostinnan en dag till sin dotter, »att du genast skall gå till henne, ty en hel del av de bättre läsflickorna äro samlade hos henne för att tillsammans rådslå om ett

och annat för edra högtidsdagar. Kyrkan skall ju också klädas till dess.»

Cornelia ville icke gå dit.

»Huru», utbrast prostinnan häftigt, »vill du inte gå? Om du här i hemmet visar dig kapriciös och konstig, i hopp på vårt överseende, så går det ej an, att du gör det bland främmande människor och isynnerhet vid detta tillfälle, då det är fråga om edra högtidsdagar. Vad skulle man säga om en sådan prästdotter.»

Cornelia steg upp, tog sin hatt och kappa och sökte framför spegeln taga en bra — en hurtig och morsk min på sig — så gick hon till Hanna.

Redan utanför dörren till dennas rum hördes skratt och glada röster, och den ena sökte tala högre än den andra för att bli hörd.

Cornelia steg in och sökte, enligt sin föresats, se glad och livad ut. En 10—12 stycken unga flickor voro samlade och även ett par af gossarne hade infunnit sig.

Ett samfällt klingande skratt mötte Cornelia i dörren. Man välkomnade henne, och Hanna sade sedan skrattande: »Vi hålla på att rådslå om huru vi skola kläda kyrkan, och då kommer Mårten där och säger, att han vill hugga enbuskar så grymt stora som han själf — — den lille puttefnasken» tillade hon viskande.

Nu började den samlade ungdomen åter sina rådpläggningar och meddelanden både om det som rörde toalettfrågorna och om hur man för övrigt skulle ordna och ställa det för dessa högtidsdagar, så att allt skulle se vackert och högtidligt ut.

Hannas dräkter beskådades och beundrades liksom de många gåvor, hon fått, och de andra flickorna

hade även för egen del mycket att i den vägen meddela sina kamrater.

»Men vänta ni», sade Carl Gabrielson, en högväxt vacker gosse, i skämtsam ton, när I fån se min nya frack, en riktig brudgumsfrack, mån I tro, och därtill stort guldur med tjock guldkedja; mot det förbleknar allt edert bjäfs, skulle jag tro.»

Så fortsattes samtalet under skämt och skratt en god stund. Cornelia hade sökt att med glatt ansikte hålla ut, men det blev henne till slut outhärdligt detta tal om endast yttre beredelser såsom om det varit frågan om en fästtillställning — ett sällskapsspektakel eller dylikt —. Hon reste sig slutligen upp och andades ut en suck, som nästan liknade ett undertryckt ångestrop.

Den pratande, skämtande skaran blev plötsligt tyst och såg med förvåning på henne.

»Cornelia, vad är det — är du sjuk?» frågade den henne närmast stående.

»Nej, men jag kan ej förstå, vad detta skall tjäna till.»

»Vilket?» frågade man förvånad till höger och vänster.

»Jo, denna konfirmationstillställning — jag tror den gör mig tokig!» Hon grep med båda händerna om sitt huvud.

Ungdomen betraktade henne med häpnad, det var ju ett Gudshädande tal, det där, tyckte de.

»Nu kommer hon med sina märkvärdiga grubblrier igen», viskade Hanna till sin granne.

»Kära Cornelia lilla, varför säger du så», sade hon högt och lade sin arm omkring henne. »Du riktigt skrämmer oss.»

Cornelia såg sig omkring med blixtrande ögon.

»Ja, jag önskar», ropade hon högt, »att jag verkligen kunde skrämma eder så, att I icke med sorglös ligkiltighet gån fram skrymtande, avgivande till Gud löften, som aldrig utan kärlek och tro kunna uppfyllas, och som I föga eller intet tänken på.»

Alla stodo ett ögonblick förstummade vid detta tal, slutligen sade en av flickorna med en tydlig anstrykning af harm: »Och du själv — är du den enda av oss, som kan avgiva och uppfylla dessa löften?»

»Jag?» Cornelias huvud sjönk ned mot bröstet och tårarna störtade ur hennes ögon. »Jag — jag kan icke avgiva de löften, som kyrkans stadgar föreskriva nattvardsbarn. Allt är som ett virrvarr inom mig — jag kan ej få den grund att stå på, som jag önskar.» Hon grät häftigt.

En verklig bestörtning uppstod bland de unga, några bland dem slöto en ring kring Cornelia, andra stodo stumma med ett styng i hjärtat.

»Cornelia», sade en av de förra, »var har du fått sådana överspända tankar ifrån? Kunna icke både du och vi lugnt avgiva dessa löften, som tusen och åter tusen avgivit före oss? Vi äro väl inte större syndare än dessa.»

»Äro bibelns ord sanna, så skall denna invändning vara en falsk tröstegrund, som med oss och de tusen skall ramla på evighetens dag», sade hon med dovröst.

»Och hur menar du nu, Cornelia?» frågade Carl Gabrielson, som var en av dem, som stodo tysta och begrundande.

»Jag menar och tror», sade hon, »att den, som icke blivit en ny skapelse i Kristus, kan icke avgiva de löften, som avfordras oss, utan att vi därigenom

bliva skrymtare, som djupt kränka och förtörna den store Guden, men huru man skall bliva en sådan där ny skapelse vet jag icke, jag vet blott, att jag ej är det och kan följaktligen icke avgiva några löften.»

Efter ett par ögonblick var hon borta.

Det rådde en stunds tystnad bland de unga, de hade synbarligen blivit förstummade och kanske för ett par ögonblick fått tankeämne af annat slag än det prål och grannlåt, som en gång måste bliva till stoft liksom de kroppar, det prytt.

Men snart var åter ett samtal i gång, fast ej av samma art och anda som i början af deras sammankomst.

»Vad säger du om Cornelia?» frågade en av flickorna Carl Gabrielson, som stod försjunken i tankar.

»Cornelia har rätt», sade han lugnt.

»O», utbrast en liten blek flicka, »tänk, om hon nu ställer till något spektakel!»

»Det är väl inte *hon*, som ställer till spektakel», sade den gossen, som Hanna kallat »puttefnask» och som alltid brukade komma med mer eller mindre misslyckat skämt.

»Vem skulle väl annars göra det, menar du?»

»De som utföra en komedi äro väl de, som ställa till spektakel, menar jag», sade han skrattande, »och Cornelia, hon tycks ämna ställa sig utanför pjäsen.»

Carl Gabrielson gav den lille en ogillande blick, och några av flickorna sade rent ut», att han var dum.»

Då Cornelia kom hem, gick hon direkt in till sin far, som vänligt och gott som alltid nickade åt sin älskling, men då han såg hennes bleka kinder

och förgråtna ögon, frågade han oroligt, »Hur är det nu, min flicka?»

Hon satte sig vid hans sida och tog hans hand i sin: »Pappa», sade hon i en ton, som talade om orubb-
ligt allvar, »jag kommer nu och gör dig bekymmer
— jag vet det, men jag måste — ty jag kan icke». Hon tystnade och släppte hans hand.

»Vad kan du icke?» Det ryckte smärtsamt till i hans ansikte, kanske anade han, vad det var, som hon inte kunde.

»Jag kan icke avgiva några konfirmationslöften.»

De kommo långsamt och hårt dessa ord.

Det blef dödstyst i rummet en lång stund. Prosten hade blivit mycket blek, och gång efter annan strök han med sin hand över pannan.

»Pappa, du måste förlåta mig», sade slutligen den unga flickan, »men jag vill och kan ej bliva en mendederska, en skrymterska, som jag anser, att jag bleve, om jag avgåve konfirmationslöfena, då jag ej känner något behov att avgiva en sådan bekännelse, sådana löften. Jag vet, att du, min älskade far, som i det minsta lärt mig att vara ärlig och sann, icke vill, att jag skall handla annorlunda nu, då jag står inför en sådan viktig fråga.»

Nej, det ville fadern icke, men han sökte förmå henne tro, att hon härutinnan fordrade för mycket av sig själv och misstog sig angående sin tro och uppfattning om sitt själstillstånd; men i hans ord låg något slapt och hackigt, det var som om han härutinnan icke varit fullt ense med sig själv.

Då prostinnans höga ståtliga gestalt efter en stund blev synlig i dörren, stannade hon stum av förvåning, ty hon fann både sin man och sin dotter i tårar.

På hennes undrande fråga meddelade prosten sin hustru allt.

»Det är inte möjligt», utbrast prostinnan hårt, »att du vill bringa en sådan skam över vårt hus, och detta efter att ha blivit undervisad av din egen far. Du måste ha blivit rent av vriden: du, en prästdotter, kommer med slikt.»

Cornelia satt med sänkt huvud — hon svarade intet.

»Jag säger än en gång», fortsatte prostinnan, »det kan inte vara möjligt. Vi ha ju uppfostrat våra barn i tukt och Herrens förmaning, och vi ha aldrig givit dem något dåligt exempel. Hur är det då möjligt, att du så här går bort och förnekar Gud?»

»Jag förnekar inte», sade Cornelia dystert, »gjorde jag det, skulle icke denna farhåga hos mig uppstått.»

»Tror du verkligen på Gud?» frågade nu modern i rannsakande ton, men med skymt av hopp i sina ögon.

»Ja, jag tror, men vad hjälper det», svarade Cornelia lugnt, »apostelen säger, att om vi hade tro, så att vi kunde försätta berg och icke hade kärleken, vore denna tro blott ett ljud, och jag älskar icke rätt Gud —, har ej behov att höra honom till —. Ja, jag är icke en ny skapelse i Kristus och vet inte, hur jag skall bliva det.»

Det var en hård och bitter kamp, som nu utkämpades i prostens F—gs arbetsrum — en kamp mellan sanning och icke sanning, mellan vara och icke vara.

Några dagar därefter stod en resvagn utanför prästgårdstrappan, och en koffert med Cornelia F—gs namn på bars ut och sattes på densamma, och strax därefter syntes den unga flickan, vars ansikte var blekt

men kallt och lugnt. Fadern följde henne ut till vagnen och knäppte med darrande fingrar igen fotsacken, tryckte än en gång med tårade ögon hennes hand till farväl, och så rullade vagnen av och försvann snart vid en krökning av vägen.

Möderns dom hade varit, att dottern måste bort — lämna deras hem för att visa människor, huru föräldrarne ogillade hennes beteende och på så sätt rädda deras anseende. Prosten hade med bedrövat hjärta insett detsamma, och Cornelia hade förklarar sig nöjd med denna dom.

* * *

Ett år hade gått, och det var åter vår; naturen stod väntande på en ny skrud, som solens varma strålar beredde dag från dag.

Prosten F—g satt nu som förr i sitt arbetsrum, men han syntes ej vara densamme som förr. Den kraftfulla gestalten var nu slapp och sammansjunknen, ansiktet tårt och blekt, men likväl såg han lugn och lycklig ut. Flera långa veckor hade han legat på sjukbädden och därunder hade han lärt, vad ett lif under tröga studier ej kunnat lära honom — det var denna lärdom, som gjort hans blick så ljus och hoppfull. Hans magra fingrar förde pennan med raska drag, och han avslutade ett långt brev till sin dotter med de orden, som han nu så gott förstod: »Se allt är nytt vordet, det gamla är förgånget.»

Posten anlände i detsamma. Han tog ett av de medförda breven, det var helt kort och innehöll blott en fråga från Cornelia.

»Fader, får jag komma åter till hemmet?» stod där. »Nu vill jag med frimodighet svära min fräl-

sare och Gud tro- och huldhetsed, ty genom hans nåd är jag vorden en ny skapelse i Kristus.»

Prosten satt länge med sammanknäppta händer och såg på brevet under det glädjetårar rullade utför hans bleka kind.

»Hon, även hon», viskade han, »Fader, jag tackar dig.»

LÖFTET.

Berättelse af *Maria Friman.*

Grosshandlare Stamgren gick fram och åter i sin salong och gnlade på en opera, som han nyss hade hört. Men snart tystnade han och lyssnade till en mer än vanligt ren och vacker barnröst, som hördes från ett närgränsande rum.

»Edla har verkligen en mycket behaglig röst», sade han, vänd till sin hustru, som satt och läste i en tidning.

»När den blir utbildad och skolad, tror jag, att få skola kunna tävla med henne häruti.»

»Ja, hon har i detta fall sin pappas begåvning, som alla musikvänner så mycket prisa.»

Grosshandlaren svarade intet utan fortsatte lugnt sin promenad fram och åter, under det han lyssnade till barnrösten därinne.

»Vet du», sade han slutligen, »var Edla fått den där melodien ifrån, den var verkligen vacker».

»Jag tror av doktorinnan Berger, ty hon har sjungit den, alltsedan hon började gå i hennes söndagsskola.»

»Jag tycker just inte om att Edla går i den där söndagsskolan. Är du säker på, att det inte är till hennes skada?»

»Ja, käre Edvard, det är jag viss om. Edla har tvärtom blifvit snällare, sedan hon började vara med i den.»

»Snällare» — upprepade grosshandlaren med en liten förvåning i tonen; »Edla har väl alltid varit ett rart och snällt barn?»

»Åh ja, visst, men hon, som vi alla, har sina fel och svagheter. Hon har varit litet egensinnig och envis, men nu är hon alltid ödmjuk och medgörlig, och jag tror, att de flesta barn, som komma under doktorinnan Bergers ledning, undergå en god förändring. Hon är ett utmärkt fruntimmer.»

»Ja, det är nog sant, men hon är icke så litet sekterisk.»

Fru Stamgren skulle svara, men nu hördes den sjungande rösten komma närmare, och en flicka omkring 12 år med ett friskt och älskligt utseende inträdde.

Grosshandlaren gick emot henne och strök det ljusa, lockiga håret ur hennes vita panna.

»Det var en vacker melodi, den där du nyss sjöng; har du lärt dig den i söndagsskolan?» frågade han.

»Nej, av tant Berger. Jag var uppe hos henne för en tid sedan, och då sjöng och spelade hon den lilla sången för mig, och jag har sedan fått både ord och melodi till den. Vill inte pappa höra den?»

Grosshandlaren nickade bifallande, och Edla satte sig vid pianot, slog med säkerhet an och började sjunga:

»Den timman i Getsemane
Jag aldrig glömma kan,
Då jag i blodig ång'st och ve
Fick se min Frälsarman.
Jag glömmmer ej, Jag glömmmer ej, Jag glömmmer
ej ditt ve,
Då jag dig såg i ång'st på knä uti Getsemane.

När jag bland örtagårdens träd
I anden såg mig om,
Jag såg hur djupt du tyngdes ned
Av världens synd och dom.
Jag glömmmer ej, Jag glömmmer ej, Jag glömmmer
ej ditt ve,
Då jag dig såg i ång'st på knä uti Getsemane.

Av vänner lämnad där du låg
I bönekamp för mig.
Ack, gånge aldrig ur min håg,
Vad jag har kostat dig!
Jag glömmmer ej, Jag glömmmer ej, Jag glömmmer
ej ditt ve,
Då jag dig såg i ång'st på knä uti Getsemane.

Men skulle du min kärlek se
Bli trög och kall för dig,
Så minn mig om Getsemane
Och vad du gjort för mig.
Jag glömmmer ej, Jag glömmmer ej, Jag glömmmer
ej ditt ve,
Då jag dig såg i ång'st på knä uti Getsemane.»

Uppmärksamt lyssnade föräldrarne till deras lilla dotters sång, moderns ögon stodo fulla av tårar, men fadern rynkade ibland pannan, ty orden i denna sång misshagade honom. Han fann i dem ett religiöst svärmeri, som var enfaldigt, tyckte han.

»Är den inte vacker, min kära sång?» frågade Edla, vänd till sin far. »Jag är så förtjust både i ord och melodi.»

Ett »åjo» var hans enda svar.

När Edla lämnat rummet, gick grosshandlaren och satte sig mitt emot sin hustru.

»Vet du, Lavinia, jag tror vi skola hindra Edla från att umgås för mycket med doktorinnan Berger, ty flickan med sitt lifliga och känsliga lynne kan lätt taga intryck af hennes religiösa svärmerier och fantasier, och jag vill inte, att vår enda kära dotter skall bli en sådan där andligt sinnad människa, som anser nästan allt för synd. Du vet mina åsikter i religiösa frågor.»

Fru Stangren suckade, hon visste dem alltför väl, därför suckade hon, men i denna suck låg även något, som rörde hennes eget sjäsliv. Hon erfor ofta, att hon ej stod i ett rätt förhållande till sin Cud. Hon ville i religiöst avseende likna sin nyvunna vän, doktorinnan Berger, men fruktan för mannens missnöje höll henne avlägsnad från det mål, hon ofta hade i sikte.

»Edla är så road av både att gå i söndagsskolan och att titta upp till sin kära tant Berger, så jag fruktar, att det säkert skulle göra henne mycket bedrövad, om vi hindrade henne därifrån.»

Grosshandlaren teg. Edla var hans älskling, och en sådan vill man ej gärna bedröva. Därför blev det som det var, och nästan varje dag sjöng och

spelade den lilla flickan med sin rika musikaliska begåvning någon sång, hon lärt i söndagsskolan. Men helst sjöng hon om Getsemane, och, besynnerligt nog, den melodien bet sig rent av in hos alla där i huset. Man hörde den halvhögt gnolas i köket, på kontoret och uppe i våningen, och grosshandlaren själv hördes till och med vissla den ute på gatorna, förmodligen honom omedvetet.

En dag, då Edla spelat åtskilligt, som fadern bett henne om, spelade hon och sjöng till sist sin lilla älsklingsång.

När hon slutat den, gick hon fram till sin far, satte sig på hans knä och lade sin arm om hans hals.

»Pappa», sade hon, »vi ha aldrig, du och jag, talat om Jesus.»

Om grosshandlaren hade fått en elektrisk stöt, skulle han säkert inte sprungit upp med större hastighet, än han nu gjorde och sköt sin lilla dotter ifrån sig.

Aldrig förr hade han sett på sin älskling med en sådan blick. Hon förskräcktes och ropade »pappa, pappa», men han sade intet utan skyndade in i närgränsande rum, där hans hustru var. »Lavinia, hör, vad jag säger, Edla får aldrig mera gå till fru Berger», sade han med bestämd men sorgsen röst.

»Aldrig mer» hade grosshandlaren sagt, och det blev därvid. Följande morgon låg Edla i feber och allmänt illamående, och de oroliga föräldrarne omgävo jämt hennes sjukbädd. Läkaren kunde icke strax säga, vad det var för sjukdom, men snart nog konstaterade han, att det var lunginflammation. Några dagar i hopp och fruktan gingo nu för Edlas för-

äldrar och båda yngre bröder. Men snart bleknade det förra bort för dem. Feberrodnaden på det kära barnets kinder försvann och lämnade plats för dödens gulbleka färg, och glansen i det trötta ögat hade slocknat.

I stum förtvivlan satt grosshandlaren vid sin dotters dödsbädd, under det hans hustru halvt vanmäktig låg i ett soffhörn med de båda gråtande gossarne vid sin sida.

En kväll, då den nedgående solen sände sin sista stråle in i lilla Edlas sjukrum, räckte hon fadern sin hand och viskade: »Pappa, vi ha aldrig talat om Jesus.»

Fadern böjde sig ned och tryckte hennes lilla hand till sina läppar. Han mindes, då hon sist talat så till honom, men han mindes även, hur han då upptagit det, och detta minne sammansnörde nu hans hjärta af smärta och ångest.

»Pappa», sade hon nu åter, men mera högt, »du kan ju min lilla älsklingsång om Getsemane?»

»Ja, min älsklingsång, jag tror det.»

»När jag är död och gömd — så — så —» hon tystnade och arbetade med den hindrande andedräkten. »Så —» återtog hon, »samla dem alla här i hemmet och sjung och spela den för dem.»

Hon tystnade och såg oroligt på fadern, som alljämt satt nedböjd med hennes hand i sin.

»Lova — pappa, lova det», bad hon med ansträngning.

»Ja, barn — älskade barn, det lovar jag.» Om hans lilla döende dotter i denna stund begärt hans liv, skulle han säkert givit det.

»Tack, pappa. Kanske — — får — jag vara med då.»

Dessa ord voro de sista, hon talade.

Lik en bruten, vissnad knapp bland doftande rosor och liljor sänktes lilla Edlas lekamen en stilla aftonstund ned i gravens tysta boning för att vila där, tills den Frälsare, som hon så innerligt älskade, kommer och hämtar de sina.

Det blev tyst och dödstungt i grosshandlare Stångrens förut så glada och gästfria hem. Alla kände tomhet och saknad efter den lilla älskliga flickan. Moderns sorg lättades genom hennes rika tåreflöde, men faderns var stum som döden. Han talade nästan aldrig den första tiden efter hennes bortgång, och någon tår syntes icke i de insjunkna ögonen. Han sörjde såsom de, som intet hopp hava.

En morgon, då han stod och stirrade ut i rymden, kom hans äldsta son, Herman, in och satte sig vid pianot för att spela över sin läxa. Men han tycktes ej så helt tänka på den nu. Han slog an, och vid de första tonerna skalv fadern till och vände sig häftigt om.

»Den timman i Getsemane
Jag aldrig glömma kan,
Då jag i blodig ång'st och ve
Fick se min Frälsarman.»

Herman sjöng blott halvhögt de första orden i sången, och han spelade osäkert och stapplande, men de sista stroforna ljödo fullt och rent: »Jag glömmmer ej, jag glömmmer ej, jag glömmmer ej ditt ve, då jag dig såg i ång'st på knä uti Getsemane».

»Pappa, när skall du uppfylla ditt löfte till Edla?»
Gossen vände sig till fadern. »Har du kanske glömt

det?» Grosshandlarens kind blev ännu blekare än förut, hans läppar darrade.

Nej, han hade icke glömt det, han hade tänkt på det lika ofta som på sin lilla flicka, men det syntes honom rent av omöjligt att uppfylla det. Han, vars åsikter om kristendomen alla kände, han, som ofta framkastat skämtsamma, hånfulla ord om dess för en troende kristen dyrbara sanningar, han skulle nu för sitt husfolk sjunga denna om tro och kärlek så kraftigt vittnande sång. Men han var en man, som aldrig brukade svika sitt löfte till någon, hur skulle han då kunna göra det mot sin bortgångna lilla älskling. Hans fru kom i detta ögonblick in i rummet. Han vände sig mot henne.

Jag vill i kväll sjunga — — sjunga Edlas sång», sade han med ansträngning. »Vill du vara snäll och säga till, att alla då komma hit upp.»

När han blev ensam, gick han bort till en notställare och sökte bland de noter, som hade hört Edla till. Han fann snart, vad han sökte, nämligen ett notblad, på hvilket stod: *Getsemane*.

Länge såg han härpå, sedan läste han långsamt varje vers, och därefter satte han sig vid instrumentet.

Han sökte sjunga, men det ville icke gå, det kom blott en ton, och den var full av »ång'st och ve», alldeles som det stod på bladet där. Sedan lämnade han rummet.

Den stora, allhärskande plats, sorgen och saknaden efter hans lilla Edla tagit i hans själ, hade de sista dagarna liksom fått maka åt sig för något, som han själv ej ville låtsas om. Det hade dock gripit ett fast tag detta *något*, och vid sången om *Getsemane*

bävade hans hjärta, och då var han själv i lidandets Getsemane.

Solen hade nyss gått ned på den långa varma sommardagen, då den ena efter den andra av husets folk sakta kommo in i salongen ända från förste bokhållaren till den lille springpojken, som förlägen drog sig bakom den gamla hushållerskan borta vid dörren.

På allas ansikten lästes en viss frågande spänning på samma gång som ett högtidligt allvar, man hade hört, att en minnesstund av den lilla bortgångna Edla skulle firas, men ingen visste huru.

Snart syntes grosshandlarens höga, vackra gestalt. Hans ansikte var blekt, och i hans ögon lästes både sorg och oro. Han stannade mitt i rummet och såg sig omkring.

»Min lilla Edla bad», sade han med ansträngning, »kort innan hon insomnade i döden, att jag skulle samla er alla här och sjunga för er hennes älsklingssång.»

Han satte sig vid pianot och slog an den för dem alla välkända melodien. Hans röst darrade märkbart till en början, men snart tycktes han fått valde över sina känslor, och hans vackra stämma ljöd med en underbar kraft och trängde sig med makt till allas hjärtan. Snart såg man tårar i de flestes ögon, och en liten snyftning hördes här och där i rummet, minnet av den lilla bortgångna liksom den sköna sången väckte känslorna till liv inom varje bröst.

Med stor ansträngning hade grosshandlaren sjungit och spelat de tre verserna af den lilla sången, det var blott den fjärde som återstod. Men nu gjorde han ett uppehåll, det var som om han behövt vila sig. Då han åter började, skälvde hans fingrar på tangenterna, han hade föga valde öfver dem, och när

